

NORGES BANK

Beslutningsgrunnlag - Utelukkelse etter produktbasert kullkriterium

10. juli 2018

Bakgrunn

Finansdepartementet har fastsatt et produktbasert kriterium i Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland (SPU) med virkning fra 1. februar 2016. Kriteriet innebærer at selskaper der termisk kull er en betydelig del av virksomheten kan utelukkes fra fondet.

Kriteriet sier at gruveselskaper og kraftprodusenter som selv eller konsolidert med enheter de kontrollerer får 30 prosent eller mer av sine inntekter fra termisk kull, eller baserer 30 prosent eller mer av sin virksomhet på termisk kull, kan utelukkes fra fondet.

I vurderingen skal det i tillegg til selskapets nåværende inntekts- eller virksomhetsandel fra termisk kull legges vekt på framoverskuende vurderinger, herunder eventuelle planer som vil redusere inntekts- eller virksomhetsandelen knyttet til termisk kull og/eller øke inntekts- eller virksomhetsandelen knyttet til fornybare energikilder.

I april 2016, desember 2016 og mars 2017 offentliggjorde Norges Bank første, andre og tredje runde med utelukkelse og observasjon basert på det produktbaserte kullkriteriet. Vi viste til at vi ville fortsette undersøkelsene for å identifisere ytterligere selskaper som kunne utelukkes etter dette kriteriet. I dette dokumentet legger vi frem resultatene etter fjerde runde. Fondet var investert i renteinstrumenter utstedt av selskapene gjennomgått i denne runden, men ikke aksjer.

Definisjoner

Retningslinjene angir hvilke forhold som skal vurderes når det gjelder andel kull av samlet virksomhet eller inntekter. For operasjonalisering må disse forholdene måles og enkelte ytterligere definisjoner settes. Hensikten er å sikre en åpen og konsistent analyse og implementering. Enkelte nøkkelbegreper er definert i tabell 1 Definisjoner.

Tabell 1 Definisjoner

Begrep	Definisjon for operasjonalisering
<i>Inntekter</i>	Organisasjonens salgsinntekter, også omtalt som «omsetning»
<i>Virksomhet</i>	Organisasjonens forretningsvirksomhet, ofte inndelt i segmenter i regnskapene.
<i>Sammensetning av energikilder</i>	Ulike andeler energikilder som går til selskapets samlede produksjon av kraft. Disse andelene kan være fossile kilder slik som kull eller olje, og fornybare slik som sol og vind. På engelsk kalt «fuel mix».
<i>Kraftproduksjon</i>	Faktisk produksjon i en periode, ofte målt i GwH/MwH
<i>Produksjonskapasitet</i>	Kapasitet for kraftproduksjon, ofte malt i MW

<i>Termisk kull</i>	Kull som benyttes til kraftproduksjon
<i>Metallurgisk kull</i>	Kull som benyttes til stålproduksjon
<i>Fornybar energi</i>	Energi fra en kilde som ikke reduseres når den benyttes, slik som vind og sol.
<i>Kraftprodusent</i>	Selskap som har produksjon av kraft som en viss andel av sin samlede virksomhet (avhengig av terskel for andelen).
<i>Gruveselskap</i>	Selskap som har produksjon av gruvevirksomhet som en viss andel av sin samlede virksomhet (avhengig av terskel for andelen).
<i>Grønne obligasjoner</i>	Obligasjoner som benyttes til å finansiere prosjekter som har en positiv miljømessig og/eller klimamessig effekt.

Operasjonalisering

30 prosent eller mer av inntekter fra termisk kull

Terskelen på 30 prosent eller mer av inntekter fra termisk kull er trolig mer relevant for gruveselskaper enn for kraftprodusenter. Dette fordi gruveselskaper ofte rapporterer inntekter fordelt på utvinning av henholdsvis metallurgisk og termisk kull, noe som gjør måling opp mot dette kriteriet mer åpent.

30 prosent eller mer av virksomheten basert på termisk kull

Denne terskelen vil innebære en vurdering av hva et selskap baserer sin virksomhet på, og er mer relevant for vurdering av selskaper innen kraftproduksjon enn for gruveselskaper. Selskaper med for eksempel 30 prosent eller mer av inntektene sine fra egen kraftproduksjon kan identifiseres. For disse selskapene kan en deretter vurdere sammensetningen av kraftproduksjonens ulike energikilder. Dersom 30 prosent eller mer av samlet egen kraftproduksjon målt i energienheter baseres på kull, omfattes disse av kriteriet.

Utvelgelseskriteriene vi beskriver over kan medføre at hvordan et selskap velger å organisere sin virksomhet kan få vesentlig betydning for om selskapet omfattes av kriteriene eller ikke. For eksempel kan integrerte elektrisitetselskaper med stor virksomhet innen distribusjon eller nettdrift ikke omfattes, selv om disse kan ha betydelig kullandel i sin kraftproduksjon isolert sett. Samtidig kan selskaper med lavere inntektsandel fra kullbasert kraftproduksjon enn 30 prosent omfattes av terskelen omtalt i foregående avsnitt.

Kriteriet er rettet mot kull. Det vil si at fornybar energi ikke vil kunne veie opp for kraftproduksjon fra kull i terskelvurderingene isolert sett. Kriteriet vil dermed kunne omfatte selskaper med for eksempel 30 prosent av inntekter fra kullkraftproduksjon og 70 prosent inntekter fra fornybar energi. For å håndtere dette sier kriteriet at det skal legges vekt på fremoverskuende vurderinger, herunder eventuelle planer som vil øke virksomhetsandelen knyttet til fornybare energikilder.

Datagrunnlag

Vi har samlet data fra en rekke kilder som dekker både salgsinntekter og mengden av kull som anvendes i kraftproduksjon. Det er utfordrende å innhente god informasjon på tilstrekkelig detaljert nivå for operasjonaliseringen av kriteriet. I tillegg til generelt fravær av dekkende sentraliserte datakilder, er informasjonen selskapene selv rapporterer oftest ikke detaljert nok for analysen som kreves. Når et selskap rapporterer, er det ofte på et aggregert nivå som gjør utledning av detaljerte data vanskelig. Vi har derfor kontakt med flere anerkjente leverandører og datakilder. Selv om gjennomsnittsnivåer for ulike leverandørers datapunkter er sammenlignbare, kan de enkelte datapunktene variere betydelig. Rapportering for ulike tidsperioder og ulike mål er en særskilt utfordring. Alle datakilder vi benytter systematiseres og lagres. Vi har benyttet blant annet følgende datakilder:

For inntektsdata: Data hentet fra leverandører av markedsdata, selskapsregnskaper, intern analyse, utvalgte investeringsbanker og våre eksterne forvaltere.

For data på sammensetning av energikilder: Data hentet fra leverandører av markedsdata, selskapers rapporter om samfunnsansvar, intern analyse, ikke-statlige organisasjoner (NGOer), utvalgte investeringsbanker og våre eksterne forvaltere.

Grønne obligasjoner

I retningslinjene for observasjon og utelukkelse håndteres grønne obligasjoner særskilt. Retningslinjene sier at råd og beslutninger om utelukkelse av selskaper basert på kullkriteriet ikke skal omfatte et selskaps grønne obligasjoner der disse er anerkjent gjennom inkludering på angitte indekser for slike obligasjoner eller verifisert av anerkjent tredjepart.

Alle obligasjoner utstedt av selskaper i listen nedenfor har vært sammenlignet med universet av grønne obligasjoner listet av *BarCap MSCI Green bond index*, og ingen overlapp er identifisert.

Selskapsdialog

Informasjon om ulike deler av et selskaps virksomhet og sammensetning av energikilder er ofte krevende å få tak i. I enkelte tilfeller vil direkte kommunikasjon med selskapet være nødvendig. Dette kan da være eneste kilde til relevant informasjon både om dagens situasjon og om eventuelle planer. For den fremoverskuende vurderingen vil opplysninger gitt av selskapene selv, for eksempel om planer for endring av sammensetningen av energikilder, eller utvikling av kapasitet innen fornybar, være spesielt relevante. For å bidra til slik informasjonsinnhenting har vi skrevet brev til selskapene.

Selskaper utelukket

Basert på operasjonalisering av kriteriet og datakilder som beskrevet over, samt svarbrev fra selskaper, utelukkes selskapene i tabell 2 fra Statens pensjonsfond utland.

Fjerde runde førte til utelukkelse av 2 selskaper.

Selskaper satt til observasjon

Retningslinjer for observasjon og utelukkelse sier at «*Observasjon kan besluttes der det er tvil om vilkårene for utelukkelse er oppfylt, om utviklingen fremover i tid eller der det av andre årsaker finnes hensiktsmessig.*» For det produktbaserte kullkriteriet er observasjon relevant for selskaper som vurderes å være over de aktuelle tersklene, men hvor det er informasjon om uttalte planer, initiativer og andre materielle forhold som gjør det sannsynlig at selskapet vil komme under tersklene innen rimelig tid.

Eksempler på planer, initiativer og andre forhold:

- Planlagte eller nylig gjennomførte kjøp eller salg av selskaper og eiendeler (kraftverk)
- Offentlig kommuniserte planer om å stenge ned, starte opp ny, eller endre produksjonskapasitet
- Tørke, ulykker, eller andre særskilte hendelser som kan ha påvirket sammensetningen av energikilder nylig

Basert på operasjonalisering av kriteriet og datakilder som beskrevet over, samt svarbrev fra selskaper, settes selskapene i tabell 3 til observasjon. Fremdriften hos selskaper satt til observasjon vil bli fulgt nøye.

Tabell 2: Selskaper utelukket

Navn	Land
PacifiCorp	USA
Tri-State Generation and Transmission Association	USA

Tabell 3: Selskaper satt til observasjon

Navn	Land
Berkshire Hathaway Energy Co	USA
MidAmerican Energy Co	USA